Узбекистон Республикаси номидан ХАЛ КИЛУВ КАРОРИ

Галлаорол тумани

2024 йил 31-январь

Fаллаорол туманлараро иктисодий суди раиси-судья Ш.Қодиров, судья ёрдамчиси Э.Мамаражаповнинг котиблигида, даъвогар вакили Т.Эсонов (2024 йил 22-январдаги ишончнома асосида) ва Э.Абдуназаров (2024-йил 5-январдаги ишончномага асосан) иштирокида, Fаллаорол туманлараро иктисодий судининг 4-1302-2301/1082-сонли иктисодий ишини суд биносида очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

аниклади:

Ўзбекистон фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари Баҳмал туман Кенгаши даъвогар "Муродқосим Эсонов" фермер ҳўжалиги манфаатида жавобгар "BAKHMAL GOLD KLASTER" МЧЖ га нисбатан Ғаллаорол туманлараро иқтисодий судига даъво ариза билан мурожаат қилиб, 4 236 000 сўм қарздорликни ундириб беришни сўраган.

Суд мажлисида кенгаш вакили даъво талабини қуллаб қувватлади.

Даъвогар фермер хўжалиги вакили ҳам даъво талабини қўллабкувватлаб, жамият томонидан фермер хўжалиги ерларида етиштирилган дон маҳсулоти қабул қилиб олинган бўлсада, бир неча йиллардан бўён унинг қийматини тўланмасдан, асоссиз равишда шартнома тузилмаганлиги ва маҳсулот ҳам қабул қилинмаганлиги важ қилиниб келинаётганлигини кўрсатиб, даъво талабини қаноатлантиришни сўради.

Жавобгар вакили суд мажлисига келмади. Бирок, иш хужжатларида жамиятни (ишни соддалаштирилган тартибда кўриш жараёнида берилган) эътироз хати мавжуд бўлиб, унда фермер хўжалиги билан шартнома тузилмаганлиги ва ундан дон махсулотлари олинмаганлиги, даъво аризаси асоссиз эканлиги ва уни рад килиш сўралган.

Суд иш ҳужжатларини ўрганиб чиқиб, ишда иштирок этувчи шахсларни тинглаб қўйидагиларга кўра, даъво талабини рад қилишни лозим топади.

Даъво аризадан кўринишича, фермер хўжалиги ва МЧЖ ўртасида 2021 йил 13-май куни бошоқли дон махсулотлари харид қилиш бўйича шартнома тузилган. Шартномага асосан фермер хўжалиги қиймати 4 236 000 сўм бўлган 3 530 кг. дон махсулотини жамиятга етказиб берган бирок, жамият шу кунга қадар хусусан, талабнома берилишига қармасдан тўловни амалга оширмасдан келаётганлиги кўрсатилган.

Гарчи, даъвогар 13.05.2021 йил кунги 15/14-сонли тарафлар ўртасида тузилган ушбу шартнома "Бахмал туман Қишлоқ хўжалик ташкилотлари ва фермер хўжаликлари билан Дон Кластери ўртасида тузилган шартномаларни рўйхатга олиш Китоби"да 230-рақам билан рўйхатга олинганлигини важ

қилаётган бўлсада бирок, ушбу шартномани аслини (ёки унинг нусхасини ҳам) судга такдим этилмади.

Даъвогар даъво аризасига асос сифатида 3 530 кг. махсулот топширилганлиги ҳақида юк хатини илова қилган холос.

Бироқ, ушбу юк хати ким томонидан имзолаганлиги маълум эмас, яъни юк хатини имзоловчи шахснинг исми, шарифи, у корхонада қандай ишчи эканлиги ҳақида маълумот ҳам мавжуд эмас.

Махсулотни топшириш-қабул қилишга оид эса бошқа хужжат, хусусан махсулотни қабул қилиш учун берилган ишончнома ва хисоб-варақ фактуралар ҳам мавжуд эмас.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68моддасига кўра, ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак.

Қайд этилганларга кўра суд аризани рад қилишни лозим топади.

Зеро, жавобгар тараф шартнома тузилмаганлигини ва махсулот олинмаганлигини важ қилаётган бўлиб, ишдаги мавжуд хужжатлар билан эса махсулот топширилганлиги ўз исботини топмайди.

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши томонидан манфаатини кўзлаб судга даъво ариза билан мурожаат этилганда, Ўзбекистон Республикаси "Давлат божи тўгрисида"ги Қонунининг 9-моддаси, 1-қисми, 18-бандига кўра, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва туманлар фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашлари — фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларининг манфаатларини кўзлаб қилинган даъволар юзасидан давлат божи тўлашдан озод қилинганлиги белгиланган.

Шунга кўра, давлат божини ундирмаслик, тўланган почта харажаатларини эса даъвогарни зиммасида қолдириш лозим бўлади

Юқоридагиларга кўра, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 21-боб қоидаларини қўллаб, суд

қарор қилади:

Даъво талаби рад килинсин.

Хал қилув қарори қабул қилинган пайтдан бошлаб бир ой муддат ўтгач конуний кучга киради.

Мазкур ҳал қилув қароридан норози тараф бир ой муддат ичида аппеляция тартибида, ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан сўнг эса олти ой ичида кассация тартибида Ғаллаорол туманлараро иктисодий суди орқали Жиззах вилоят суди (иктисодий ишлар бўйича судлов хайъати)га шикоят (протест) бериши мумкин.

Судья

Ш.Кодиров